

Aktualitások a növényvédelmi jog területéről

Dr. Labant Attila

c. egyetemi docens, MATE

Növénypathyka Kft., Ügyvezető

Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara Somogy Megyei Területi Szervezete, Elnök

Jogszabályváltozások

2008 évi XLVI. Tv. — (2026.05.14)

48. § (4) Növénybetegség megelőzése, megállapítása, továbbterjedésének megakadályozása, kártételének csökkentése, felszámolása érdekében az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv természetes személyt, jogi személyt vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet aktív közreműködésre kötelezhet.

43/2010 FVM r. — (2026.07.27)

2. § (1) A földhasználó és a termelő köteles védekezni, különösen

...

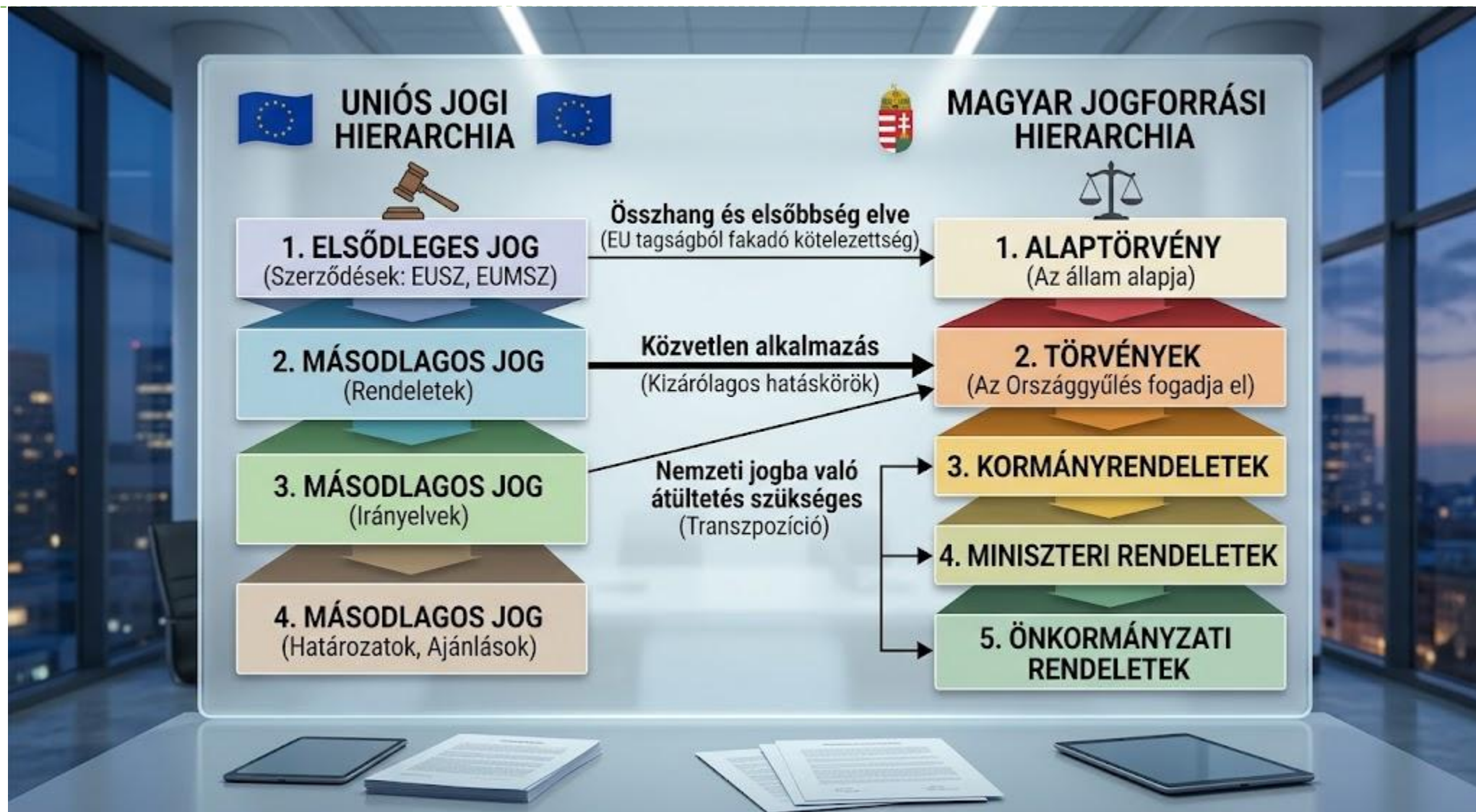
h) amerikai szőlőkabóca (*Scaphoideus titanus*), valamint

i) a 7. melléklet szerinti raktári kártevők ellen.

Jogforrási hierarchia (Magyarország)

Jogszabályváltozások

Jogszabályváltozások - EU

A BIZOTTSÁG (EU) 2023/564 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE (2023. március 10.)

**a hivatásos felhasználók által a növényvédő szerekről
az 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint
vezetett nyilvántartások tartalmáról és formátumáról
(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1107/2009/EK RENDELETE (2009. október 21.)

**a növényvédő szerek forgalomba hozataláról valamint a
79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül
helyezéséről**

Jogszábváltozások -EU

(1) A növényvédő szerek hivatásos felhasználóinak az 1107/2009/EK rendelet 67. cikkének (1) bekezdésében említett nyilvántartásokban (a továbbiakban: nyilvántartások) meg kell adniuk az e rendelet mellékletében meghatározott információkat.

67. (1) A növényvédő szerek gyártói, szállítói, forgalmazói, importőrei és exportőrei legalább öt éven át nyilvántartást vezetnek az általuk gyártott, importált, exportált, tárolt vagy forgalmazott növényvédő szerekről. **A növényvédő szerek hivatásos felhasználóinak legalább három éven át nyilvántartást kell vezetniük az általuk alkalmazott növényvédő szerekről, feltüntetve a növényvédő szer nevét, az alkalmazás időpontját és dózisát, valamint a területet és növényi kultúrát, amelyen alkalmazták.**

Kik nem számítanak hivatásos felhasználónak?

A lakossági / hobbikertész felhasználók: Azok a magánszemélyek, akik kizárólag saját kiskertjükben, hobbikertjükben juttatnak ki szabadforgalmú (III. kategóriás) növényvédő szereket nem gazdasági vagy szakmai tevékenységként. Rájuk a rendelet elektronikus nyilvántartási kötelezettsége nem vonatkozik.

Jogszabályváltozások -EU

Az 1. cikkben előírt nyilvántartásokban feltüntetendő információk

A felhasználás jellege	A felhasznált növényvédő szer	A felhasználás időpontja	Az alkalmazás dózisa ⁽¹⁾	A kezelt terület vagy terület-egység helye vagy azonosítása ⁽²⁾	A kezelt terület vagy terület-egység mérete vagy mennyisége ⁽³⁾	Növény vagy az alkalmazás helye/földhasználat
Területek kezelése (például mezőgazdasági területek, rekreációs területek, vasúti pályák, nem termőterületek vagy a következő sorban említetektől eltérő üvegházak)	A termék neve és engedélyszáma	Dátum és adott esetben ⁽⁴⁾ kezdő időpont (óra)	A növényvédő szer kijuttatott mennyisége kilogrammban/literben hektáronként	Amennyiben rendelkezésre áll, az (EU) 2022/1173 végrehajtási rendelet 8. cikke (3) bekezdésének b) pontjában említett integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer földrajzi térinformatikai támogatási kérelmének hatálya alá tartozó földterület. Amennyiben a terület nem azonosítható a fent említett földrajzi térinformatikai támogatási kérelem keretében, az 1. cikk (2) bekezdésében említett azonosítási módszer.	Kezelt hektárok száma	Növénynevek, alkalmazási helyzetek/földhasználat adott esetben az EPPO-kódok ⁽⁵⁾ szerint, valamint növekedési szakasz adott esetben a BBCH monográfiája ⁽⁶⁾ szerint ⁽⁷⁾

Jogszabályváltozások -EU

A hivatásos felhasználónak indokolatlan késedelem nélkül rögzítenie kell a növényvédő szer minden egyes felhasználását.

Amennyiben a nyilvántartásokat eredetileg nem az előírt elektronikus formátumban hozták létre, azokat a növényvédő szer használatának időpontjától számított 30 napon belül át kell vezetni elektronikus formátumba. A tagállamok a növényvédő szerek területükön történő felhasználására vonatkozóan rövidebb határidőket is előírhatnak az elektronikus formátumba történő átvezetésre. A tagállamok a növényvédő szerek területükön történő, **2030. január 1-je előtti** felhasználására vonatkozó nyilvántartásoknak az előírt elektronikus formátumba történő átvezetésére a második bekezdésben meghatározottnál hosszabb időszakokat is engedélyezhetnek, feltéve, hogy valamennyi nyilvántartás a növényvédő szer használatának évét követő év január 31. előtt rendelkezésre áll az előírt elektronikus formátumban.

Ha már EU

1. A fenntartható élelmiszer-termelés biztosítása - 2022

SUR

- Vegyi növényvédő szer használat csökkentése 2030-ig
 - 50 %-kal a vegyi növényvédő szer általános használat/kockázat
 - 50 %-kal a magas kockázatú növényvédő szer használata
- Tápanyag gazdálkodás
 - tápanyagok (N, P) túlzott jelenlétének csökkentése
 - tápanyagveszteség legalább 50 %-os csökkentése
 - műtrágya használat 20%-os csökkentése 2030-ig
- Fenntarthatóbb állattartás
 - fehérjefüggőség csökkentése (pl. szója)
 - antibiotikumhasználat 50%-os csökkentése (2030-ig)
- Biogazdálkodása támogatása
 - biotermék kínálat és kereslet ösztönzése
 - EU mezőgazdasági területének min. 25 %-án ökológiai gazdálkodás (2030-ig)
 - ökológiai akvakultúra jelentős növelése

SUR

2023.11.22.

- 299 ellene
- 207 mellette
- 121 tartózkodott

Új irány?

Hírek
Európai Parlament

Keresés...

Aktualitások ▾Sajtószoba ▾Napirend ▾Gy.i.k. Médiaeszköztár EE24

Sajtószoba / Nem kapott parlamenti többséget a növényvédő szerek használatának korlátozása

Nem kapott parlamenti többséget a növényvédő szerek használatának korlátozása

Sajtóközlemény **PLENÁRIS ÜLÉS** **ENVI** 2023.11.22. - 18:21

A Parlament szerdán gyakorlatilag elutasította a növényvédő szerek fenntartható használatáról szóló javaslatot.

A november 21-i keddi [vitát követően](#) szerdán, a plenáris ülésen 299 képviselő szavazott a Bizottság által előterjesztett és a képviselők által már módosított javaslat elutasításáról, 207-en támogatták a tervezetet, 121-en pedig tartózkodtak.

Ezzel a szavazással a Parlament gyakorlatilag elutasította a bizottsági javaslatot, és lezárta annak első olvasatát. A tagállami kormányokból álló Tanácsnak még döntenie kell a javaslattal kapcsolatos saját álláspontjáról, hogy megállapítsa, végleg elutasítja-e a javaslatot, vagy visszaküldi-e azt a Parlamentnek második olvasatra.

Háttér

Az [európai zöld megállapodás](#) részeként a Bizottság 2022. június 22-én javaslatot tett a [növényvédő szerek fenntartható használatáról szóló rendeletre](#), amely része az uniós élelmiszerrendszer környezeti lábnyomának csökkentését célzó intézkedéscsomagnak.

Kapcsolatok:

Thomas HAAHR

ZALÁN Eszter

További információ

- > A név szerinti szavazás adatai itt lesznek elérhetők (2023.11.22.)
- > Sajtótájékoztató a jelentéstevő képviselővel (2023.11.22.)
- > Az eljárás adatai (angolul)
- > A plenáris vita felvételről (2023.11.21.)
- > EP Kutatószolgálat: A növényvédő szerek fenntartható használata (2023.11.15.)

🏠 > Green > Zöld hírek > Európai hírek

Von der Leyen bejelentette a vitatott növényvédőszer-törvény visszavonását, a Green Deal első vereségét

Irányváltás - 2024

~~SUR~~

OMNIBUS

Irányváltás - 2024

- **Párbeszéd a polarizáció helyett:** A Bizottság elnöke hangsúlyozta, hogy a környezetvédelmi célokat nem a gazdák ellenében, hanem velük együttműködve kell elérni.
- **Élelmiszer-szuverenitás mint stratégiai érdek:** Az EU élelmiszer-biztonságát és az európai gazdák függetlenségét az unió védelmi és gazdasági autonómiájával egyenrangú prioritássá emelte.
- **A fenntarthatóságnak kifizetődőnek kell lennie:** Kijelentette, hogy a környezeti és klímavédelmi vállalások nem tehetik tönkre a gazdaságok jövedelmezőségét; a zöld átállást pénzügyileg támogatni és ösztönözni kell, nem pedig büntetni.
- **Víz- és klímabiztonsági kezdeményezés (*European Water Initiative*):** Külön kiemelte az extrém időjárás (aszályok, villámárvizek, kánikula) okozta terméskieséseket, és új uniós vízgazdálkodási, valamint kockázatkezelési kezdeményezést jelentett be.

Irányváltás - 2024

- **Finomhangolt és enyhített bürokrácia:** A gazdatüntetések és a szakmai egyeztetések hatására felülvizsgálták a KAP zöld feltételeit (pl. a HMKÁ/GAEC szabályok rugalmasabbá tétele, a 4%-os kötelező parlagoltatás eltörlése).
- **Ösztönző alapú támogatási rendszer:** A szigorú tilalmak helyett a jövőben nagyobb hangsúlyt kapnak az önkéntes alapon választható, többlettámogatást fizető programok (mint az AÖP vagy az AKG).
- **Erősebb piaci pozíció az élelmiszerláncban:** Lépések várhatók a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokkal szemben, hogy a termelők méltányos árat kaphassanak a terményeikért, és ne kényszerüljenek önköltség alatti értékesítésre.
- **A 2027 utáni KAP megalapozása:** Az elnök által elindított *Stratégiai Párbeszéd* zárójelentése és az arra épülő *Vision for Agriculture and Food* (Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Jövőkép) határozza meg a következő uniós költségvetési ciklus agrártámogatási kereteit, ahol a versenyképesség és a klímaalkalmazkodás (öntözés, talajvédelem) áll majd a középpontban.

2026 – fejlemények

- **A végleges stratégiai jövőkép:** Az Európai Bizottság által elfogadott *Vision for Agriculture and Food* keretrendszer 2026-ban vált a jogalkotás közvetlen iránytűjévé. Ez végleg rögzítette, hogy a növényvédelmi és környezeti célokat **ösztönzőkkel, bürokráciacsökkentéssel és technológiai fejlesztésekkel** kell elérni, nem pedig büntető jellegű tilalmakkal.
- **Egyenlő feltételek az import termékekkel (Level Playing Field):** 2026-ban kiemelt uniós prioritássá vált az EU-n kívülről érkező élelmiszerek szigorúbb ellenőrzése. Az EU célja, hogy az import árukra is érvényesítsék a szigorúbb növényvédőszer-maradék (MRL) és környezetvédelmi normákat, védve a szigorú szabályoknak megfelelő uniós gazdák versenyképességét.
- **A biológiai szerek gyorsított engedélyeztetése:** Elindultak azok a jogszabályi kezdeményezések, amelyek lerövidítik a biológiai növényvédő szerek és alacsony kockázatú hatóanyagok piacra jutási idejét, pótolva a kivont kémiai hatóanyagokat.

Egyenlő feltételek az import termékekkel (Level Playing Field)

1. **Import MRL-ek (szermaradék-határértékek) nullázása környezetvédelmi alapon:** Az EU (a Bizottság (EU) 2023/334 rendeletével) a globális beporzóvédelemre és környezetvédelemre hivatkozva a kimutathatósági határértékekre (0,01 mg/kg) csökkentette a neonikotinoidok (*klotianidin* és *tiametoxam*) import MRL-értékét minden harmadik országból érkező terményben. A harmadik országbeli termelők nem használhatják ezeket a hatóanyagokat, ha az EU-ba akarnak szállítani, így nem élvezhetnek versenyelőnyt az uniós gazdákkal szemben. Ez a döntés mintaként szolgál a többi kivont EU-s hatóanyag import-szabályozásához is. (2026.03.07-től élesedett)
2. **Tükörklauzulák (Mirror Clauses) a kereskedelmi megállapodásokban:** Az új megállapodásokba kötelező érvényű fenntarthatósági és növényvédelmi fejezeteket (ún. tükröklauzulát) építenek be. Ezek értelmében a vámkedvezmények csak akkor illetik meg az importőrt, ha igazolja, hogy a termelés során betartották az EU-s fenntarthatósági és állatjólléti/növényvédelmi alapszabályokat. (nem tárgyalták újra – lásd 1. pont)
3. **Az EU Erdőirtási Rendelete (EUDR) mint importszűrő:** A szóját, marhahúst, pálmaolajat, kávé, kakaót és fát importáló cégeknek pontos geolokációs adatokkal kell igazolniuk, hogy a termék nem köthető erdőirtáshoz és megfelel a származási ország környezetvédelmi jogszabályainak.
4. **Célzott határmenti mintavételek és ellenőrzések (SPS intézkedések):** Ha a laboratórium az EU-ban nem engedélyezett hatóanyagot vagy határérték-feletti szermaradékot mutat ki, a szállítmányt a határnál megsemmisítik vagy visszairányítják, a beszállítót pedig felveszik a kiemelt kockázatú importőrök listájára. (RASFF adatai szerint működik)

A biológiai szerek gyorsított engedélyeztetése

1. **Különválasztás a vegyi anyagoktól**: Az EU specifikus rendeletei kivezetik a kémiai anyagspecifikus, irreleváns vizsgálatokat (pl. kémiai izomerek, mesterséges szermaradék-modellek). Ehelyett a vizsgálat a biológiai tulajdonságokra fókuszál.
2. **Hosszabb érvényesség**: Míg egy hagyományos szintetikus hatóanyagot első alkalommal általában 10 évre engedélyeznek az EU-ban, az alacsony kockázatú biológiai hatóanyagok 15 éves jóváhagyást kapnak.
3. **Rövidebb hatósági határidők**: Amíg egy normál növényvédő szer zonális engedélyezése a tagállamoknál akár 12-18 hónapig is eltarthat, addig az alacsony kockázatú szerekre a jogszabály 120 napos (4 hónapos) felgyorsított elbírálási határidőt ír elő a hatóságok számára.
4. **Egyszerűsített kölcsönös elismerés**: Ha egy biológiai szer egy uniós tagállamban már megkapta az engedélyt, a többi tagállamnak sokkal egyszerűbb és gyorsabb eljárásban kell elfogadnia azt.

Ami még csőben van...

- **A 2027 utáni Közös Agrárpolitika (KAP):** A *Strategic Dialogue* zárójelentésén és a *Vision for Agriculture and Food* dokumentumon alapuló, 2027 utáni új agrártámogatási keretrendszer részletes jogszabályi szövegezése még zajlik.
- **A biológiai szerek gyorsított engedélyeztetése:** Bár a politikai döntés megszületett a kivont kémiai hatóanyagok biológiai alternatíváinak előnyben részesítéséről, a biológiai növényvédő szerek EU-s engedélyezési eljárásának lerövidítését célzó új keretszabályozás véglegesítése még folyamatban van.

Amiről nincs hír...

- **Drónok:** Az EU-ban a légi növényvédelem főszabály szerint tiltott, kivéve, ha a tagállam egyedi, szigorú feltételek mellett eltérést (derogációt) engedélyez. A jogalkotásban folyamatos egyeztetés zajlik a drónok különválasztásáról a klasszikus nagygépes (repülőgépes/helikopteres) légi permetezéstől.
- **Szűkülő szerpaletta:** Folyamatos újraértékelés a kritériumok szigorítása mellett (Endokrin károsító tulajdonságok, Toxikológiai és ökotoxikológiai szigorítások). Továbbra is a biológiai és alacsony kockázatú szerek felé terelés a cél.
-

És közben itthon

- Szőlő aranyszínű sárgaság
- Drónok
- NAK tv. Módosítása - tervezet
- NEBIH Kormányrendelet módosítása - tervezet
- Növényorvosok jogállása - ?? – tervezet
- Növényvédő gépek ellenőrzése

És a mi házunk táján?

- **Kötelező kamarai tagság** – várhatóan marad
- **Több igényfelmérés, véleménykérés**
 - Klímaadaptív új növénykultúrák, növényvédelmi engedélyezési hézagok és a szakmapolitikai fellépés szükségessége
 - Adatgyűjtés és tapasztalatcsere: AKG, AÖP, ÖKO és egyéb EU-s támogatások növényorvosi feladatai, gyakorlati problémák és szakmai javaslatok
- **E-vény!!** – munkacsoportok a vénykiadás rendszerének áttekintésére, e-vény rendszerrel kapcsolatos fejlesztésekre

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!